

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over de geannoteerde agenda voor de informele JBZ-Raad van 6–7 juli 2020 per videoconferentie (Kenmerk 2020Z12674) en het Verslag van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 4 en 5 juni 2020 (Kamerstuk 32 317, nr. 625).

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

De adjunct-griffier van de commissie,
Burger

Inhoudsopgave	blz.
I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie	2
2. Vragen en opmerkingen vanuit de PVV-fractie	5
3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie	6
4. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie	8
5. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks-fractie	9
6. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie	10
II. Reactie van de bewindspersonen	12

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de informele JBZ-raad van 6–7 juli 2020. Zij hebben nog enkele vragen en opmerkingen voorafgaand aan de informele JBZ-raad.

EOM

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de toezegging van de Europese Commissie (EC) om in de begroting voor het Europees Openbaar Ministerie (EOM) voor 2021 ruimte te reserveren voor de aanstelling van twee voltijds gedelegeerd Europese aanklagers in Nederland. Kunt u een overzicht geven van de voorgenomen aanstellingen per lidstaat waarin het EOM zal worden geoperationaliseerd? Kunt u tevens ingaan op de laatste stand van zaken bij de voorbereidingen van het EOM? In hoeverre is het haalbaar dat het EOM in november van dit jaar nog wordt geoperationaliseerd? Deelt u de mening dat bij operationalisering van het EOM zorgvuldigheid boven snelheid zou moeten gaan om de effectiviteit van het EOM zoveel mogelijk te waarborgen? Is het met het oog op een zorgvuldige voorbereiding wenselijk om eerst overeenstemming over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) af te wachten? Graag ontvangen voornoemde leden een reactie hierop. Tevens vernemen zij graag of het denkbaar is dat het EOM zal worden besproken tijdens de informele JBZ-raad van 6–7 juli, en zo ja, wat de inzet van Nederland zal zijn bij de besprekingen over het EOM.

Slachtofferrechten

De leden van de VVD-fractie onderschrijven uw inzet ten aanzien van de uitbreiding van slachtofferrechten. Zij zijn met u van mening dat het makkelijker moet worden voor slachtoffers van grensoverschrijdende criminaliteit een schadevergoeding van daders te ontvangen. Welke concrete stappen worden nog in 2020 gezet op dit punt en in algemene zin om slachtofferrechten te verbeteren? Wanneer kan de Kamer de kabinet-sappreciatie van de Europese Strategie voor Slachtofferrechten tegemoet zien?

Werkessie I: Europees Politie Partnerschap

De leden van de VVD-fractie lezen dat het voorzitterschap wil bereiken dat elke politieagent uit alle lidstaten te allen tijde de benodigde informatie uit alle lidstaten kan verkrijgen. Deze leden delen de noodzaak voor gegevensuitwisseling tussen lidstaten om de nationale veiligheid te waarborgen. Zij vragen welke informatie in dit kader volgens u gedeeld zou moeten kunnen worden tussen alle politieagenten uit alle lidstaten.

Voorname leden vragen ook welke bestaande instrumenten beter en effectiever kunnen worden benut om de Europese samenwerking te bevorderen. Wat is de inzet van Nederland in dit kader bij deze besprekingen en bij de herziening van het mandaat van Europol?

Onderdeel Werksessie II: Migratie

De leden van de VVD-fractie delen uw visie dat het zaak is dat reddingsoperaties van NGO-schepen en anderen niet bijdragen aan het in stand houden van de criminele activiteiten van mensensmokkelaars die mensenlevens op het spel zetten. Toch gaan deze praktijken door. Bent u bekend met het feit dat Seawatch III op 21 juni jl. toestemming kreeg de haven van Sicilië in te varen en vervolgens bleek dat 28 opgepikte migranten positief testten op corona?

Is u bekend of Seawatch zich in de zogenaamde Search and Rescue (SAR)-zone bevond van de Libische kustwacht, toen de migranten werden opgepikt? Zo ja, duidt dit op het actief ophalen van migranten en daarmee het (onbedoeld) bijdragen aan activiteiten van mensensmokkelaars? Bent u bereid dit aan de orde te stellen en te pleiten voor structurele kaders en afspraken om hier een einde aan te maken?

Bent u ook bereid aandacht te vragen voor de mogelijke effecten op de verspreiding van corona als migranten op deze wijze Europa binnen komen?

De leden van de VVD-fractie merken op dat u bereid bent een tijdelijk mechanisme te overwegen, mits dit bijdraagt aan de gewenste structurele oplossing voor ontschepping op basis van de hierboven genoemde elementen. Kunt u schetsen hoe een eventueel acceptabel tijdelijk mechanisme eruit zou zien? Doelt u hier ook op een apart mechanisme vooruitlopend op een breder migratiepact? Liggen er al voorstellen in concept daartoe en kunt u deze met de Kamer delen? Kunt u bevestigen dat u niet met een beperkte groep van lidstaten zult meedoen aan een ontscheppings- en herverdelingsmechanisme zonder structurele afspraken voor een verbeterd Gemeenschappelijk Europees Asiel Systeem (GEAS)?

Stand van zaken asielinstream en illegale grenspassages EU

Wat is uw verwachting voor de ontwikkeling van de asielinstream richting de EU het komende half jaar? Herkent u het beeld dat het aantal illegale grenspassages richting de EU dat sinds corona erg daalde weer op z'n retour is?

Herkent u dat het aantal migranten dat vanuit Libië naar Italië en Malta komt, met 75% is toegenomen naar 1.300? De migratie-instream is in het centrale gebied inmiddels drie keer zo hoog als in dezelfde periode vorig jaar. Het gebruik van de route over Spanje is in mei verviervoudigd ten opzichte van april. Met in totaal 3.700 voor 2020 is dat de helft minder dan een jaar terug. Daar gaat het vooral om Algerijnen. Via westelijke Balkanlanden als Servië en Bosnië was de instroom 900. Dat is 10 keer zo veel als in april 2020 en 50% meer dan vorig jaar. Wat zijn volgens u de oorzaken van deze illegale grenspassages en wat doet Frontex momenteel concreet om deze tegen te gaan? Bent u bereid het belang naar voren te brengen van strenge en stevige buitengrenzen en ook dat de lidstaten die verantwoordelijk zijn voor een buitengrens worden aangesproken en geholpen om deze verantwoordelijkheid waar te maken? Hoe ontwikkelt de secundaire migratie richting Nederland zich in de afgelopen maanden en wat is uw verwachting voor het komend half jaar?

De leden van de VVD-fractie merken op dat het aantal gedetecteerde illegale grenspassages nog maar het topje van de ijsberg lijkt te zijn. Opvallend is dat volgens het Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken (EASO) het aantal geregistreerde asielverzoeken (8.700) in april hoger was dan het aantal gedetecteerde illegale grenspassages (900). Deze discrepantie is er al veel langer. Wat is hiervoor de verklaring en hoe kan de detectering van illegale grenspassages worden verbeterd?

In het zuiden van Afrika zijn in de laatste drie maanden ruim 350.000 mensen ontheemd geraakt als gevolg van conflicten en droogte. De VN-Vluchtelingenorganisatie (UNHCR) wijst erop dat migratie over de Middellandse Zee is doorgegaan en stelt dat het verleggen van de migratiedruk naar Noord-Afrikaanse landen niet zou moeten en roept de EU en de lidstaten op «zelf verantwoordelijkheid te nemen». Deelt u de mening dat de EU vooral verantwoordelijkheid moet nemen door te werken aan het wegnemen van de grondoorzaken van migratie en bij te dragen aan opvang in de regio? Hoe staat het in dat verband met de gesprekken met Noord-Afrikaanse landen vanuit Nederland en de EU om te blijven werken aan deze agenda?

Wanneer verwacht u de uitzettingen van uitgeprocedeerde asielzoekers weer te kunnen hervatten. Wanneer verwacht u de Dublinoverdrachten weer te kunnen hervatten? Wat is het effect van de nu gevolgde toepassing van de Dublinverordening voor de capaciteit van de asielketen?

Heeft u al uitsluitel van Eurocommissaris Johansson over haar uitspraak in de Tweede Kamer dat Nederland niet alle mogelijkheden van vreemdelingendetentie benut, waarover de leden van de VVD-fractie en de leden van de CDA-fractie vragen hebben gesteld? Zo nee, bent u bereid dit opnieuw na te gaan en hier haast achter te zetten?

Akkoord over heropening EU-buitengrenzen

Kunt u een toelichting geven over het bereikte akkoord op de heropening van de EU-buitengrenzen? Wat was de inzet van Nederland? Klopt het dat het akkoord niet afdwingbaar is maar een aanbeveling en dat de lidstaten aan de buitengrenzen ook kunnen besluiten meer dan de 15 landen op de lijst aan te merken als land waarvan de inwoners kunnen inreizen, en daarmee inreizigers van een land dat niet op de groene lijst staat toch binnen de Schengenzone ook naar Nederland zouden kunnen komen? Wat doet u om dit te monitoren en eventueel actie op te ondernemen? Hoe staat het met de grenscontroles in de Schengenzone? Verder zijn deze leden benieuwd of u bij (mogelijke) toetreding tot het Schengenaacquis door Kroatië, Bulgarije en Roemenië in uw beoordeling rekening houdt met de wijze waarop zij de buitengrenzen van de EU beschermen tegen het illegaal passeren van de grens. Gaat er gemonitord worden of de toetreding van deze landen en het daarmee verdwijnen van de huidige buitengrens zorgt voor een ontwikkeling van het aantal illegale migranten dat via deze landen het Schengegebied betreedt?

Waarom staat China ook weer op de groene lijst en wat voor maatregelen treft u hierbij, nu sprake lijkt van een nieuwe tweede uitbraak rond Beijing?

EU-Turkije verklaring

Klopt het dat de EU een extra half miljard beschikbaar gaat stellen voor de vluchtelingenopvang in Turkije? Zo ja, kunt u toezeggen als voorwaarde voor instemming hiermee te stellen dat Turkije zich aan de afspraken uit

2016 houdt en het rustig blijft aan de Turks-Griekse grens? Welke toezeggingen en afspraken zijn verder tussen de EU, de lidstaten en Turkije gemaakt over de uitvoering van de EU-Turkije verklaring, lopende de overbruggingsfinanciering? Wat is de stand van zaken in de gesprekken over de EU-samenwerking met Turkije op de lange termijn?

Terugkeer

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitrol van artikel 25a visumcode? Heeft de EC inmiddels haar analyses gepresenteerd? Zijn er herkomstlanden waarop de druk inmiddels wordt opgevoerd? Welke beleidsterreinen, naast handel en hulp, kunnen wat Nederland betreft worden ingezet om meer druk uit te oefenen op herkomstlanden die niet meewerken aan terugname? Heeft Nederland al een lijst van meest problematische landen aangeleverd aan de EC om gebruik te maken van het coördinatiemechanisme waarbij de EC samen met de lidstaten bekijkt of maatregelen op andere beleidsterreinen dan het visumbeleid aan de orde zijn?

Klopt het dat een deel van de lidstaten op de meest problematische landen wil focussen en daarbij wil kijken naar landen waarvan EU-breed tegen onderdanen daarvan minstens 1000 terugkeerbesluiten per jaar worden uitgevaardigd? Dat zou een groep van 39 problematische landen zijn volgens eerste schattingen van de EC. Kunt u aangeven welke landen dit zijn of dit betrouwbaar met de Kamer delen? Andere lidstaten zouden juist een evaluatie willen doen van de terugkeermedewerking van alle derde landen, omdat anders mogelijk landen waar slechts een enkele lidstaat problemen mee heeft, buiten beeld blijven. Wat is de inzet van Nederland geweest? Een assessment van alle landen of een beperkte lijst behandelen? Wanneer kan de Kamer de uitvoering van de motie-Becker (Kamerstuk 35 300 VI, nr. 37) tegemoetzien met een SMART-overzicht van de regeerakkoordafspraken rond more for more en less for less en deals met derde landen?

2. Vragen en opmerkingen vanuit de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie zijn mordicus tegen een nieuw migratieplan van de EC. Wat er ook in dit plan zou staan; deze leden willen de zeggenschap over het Nederlands migratiebeleid weer volledig terug naar Nederland halen. Op basis van wat er al naar buiten is gebracht door de EC zelf, worden voornoemde leden enkel nog verder gesterkt in deze overtuiging. Zo zijn ze in Brussel van plan om migranten verplicht over de EU her-te-verdelen, meer geld aan de Turken te geven als beloning voor hun chantage om miljoenen asielzoekers naar de EU te sturen en gaan er stemmen op om SAR-operaties permanent gecoördineerd te gaan organiseren binnen de EU. Voornoemde leden willen weten of u bereid bent de invoering van een nieuwe migratieplan van de EC te verwerpen en daartoe meerderheden te zoeken in de Raadssamenstelling. Daarnaast wijzen de aan het woord zijnde leden erop dat als gevolg van de coronacrisis de instroom van illegale migranten en asielzoekers fors is afgenomen. Dit bewijst eens te meer dat al deze mensen die pretenderen op de vlucht te zijn voor oorlog en geweld (of wat voor andere smoesjes verder gebruikt worden), banger zijn voor corona dan voor die zogenaamde vervolging. Of zou het zijn dat het sluiten van de grenzen daadwerkelijk heeft geholpen om een rem te plaatsen op migratie?

De EU gaat, ondanks het dreigement van Turkije om de poorten naar Europa wagenwijd open te zetten, wéér honderden miljoenen euro's aan Erdogan geven. De leden van de PVV-fractie roepen u op om hier onder geen beding mee akkoord te gaan.

Het EASO, de UNHCR en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) stellen dat er een stroom aan nieuwe asielzoekers te verwachten valt als gevolg van de coronacrisis en de economische gevolgen daarvan. Wat gaat u eraan doen om te voorkomen dat deze economische migranten, ofwel gelukszoekers, hier onder het mom van asiel heen komen en ook niet meer weggaan?

Aangezien alle Nederlanders weer naar alle landen van de EU op vakantie mogen gaan, wordt het volgens voornoemde leden hoog tijd om niet alleen Dublinclaimanten (asielzoekers die elders de EU zijn binnengedrongen en asiel hebben aangevraagd), maar ook uitgeprocedeerde asielzoekers en overige illegale/ongewenste vreemdelingen terug te sturen. Bent u bereid om per direct en zonder vertraging alle Dublinclaimanten aantoonbaar terug te sturen naar het land dat verantwoordelijk is voor het behandelen van de asielaanvraag en deze last niet op de schouders van de Nederlandse belastingbetalers af te wentelen? Zo ja, hoeveel Dublinclaimanten bevinden zich nu in Nederland en per wanneer heeft u deze personen teruggestuurd naar de verantwoordelijke EU-lidstaat? De aan het woord zijnde leden zijn daarnaast van mening dat u veel te laks bent in uw terugkeerbeleid. Zelfs Eurocommissaris Johansson gaf in gesprek met de Tweede Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid aan dat onze regering te weinig doet om overlastgevers en illegalen vast te zetten en uit te zetten. U betwistte dit en zou hier met een reactie op komen. Wanneer kan de Kamer deze reactie tegemoet zien? Waarom doet u niets, ondanks dat er volgens die verschrikkelijke EU-regels die ons migratiebeleid knevelen meer gedaan kan worden?

De leden van de PVV-fractie zijn van mening dat het fout zou zijn om, na al de leugens van de Chinezen en na het verdoezelen en achterhouden van informatie betreffende corona, de Chinezen weer vrij reizen naar Schengen toe te staan. Er is geen enkele garantie dat corona daar op zijn retour is en ook geen garantie dat de Chinezen het niet weer in groten getale hierheen brengen met alle gevolgen van dien. Hoe gaat u voorkomen dat Nederland, door het openen van de Schengenzone voor China, wederom geconfronteerd wordt met een Chinees virus, zoals bijvoorbeeld het nieuwe varkenspestvirus waar wetenschappers nu alarm over slaan?

De aan het woord zijnde leden vragen of het klopt dat het Europees Parlement (EP) op 26 maart 2019 een resolutie heeft aangenomen met de titel «De grondrechten van mensen van Afrikaanse afkomst» die de EU feitelijk oproept om de grenzen naar Europa te openen voor asielzoekers en migranten. Kunt u tevens bevestigen dat de Duitse Minister van Binnenlandse Zaken al begonnen is aan de uitvoering van dit onzalige plan? Voornoemde leden roepen u op een stokje steken voor zulke idioterie die de Afrikanisering van Nederland en heel Europa tot gevolg zal hebben.

3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de informele JBZ-raad van 6–7 juli 2020. Zij hebben nog enkele vragen.

Werksessie I – Omgaan met COVID-19 als Europese democratie

De leden van de CDA-fractie zien dat de preciaire situatie in sommige Europese democratieën op de agenda staat om besproken te worden. Zij zien in landen als Polen en Hongarije dat de coronacrisis aangewend wordt om de staatsinvloed te vergroten. Deze leden vragen of u blijvend

aandacht wilt besteden, formeel en in de wandelgangen, aan de rechtsstaatontwikkeling in Polen en Hongarije.

Presentatie van de nieuwe EU strategie inzake slachtofferrechten door de Commissie

De leden van de CDA-fractie zien met belangstelling de presentatie van de nieuwe EU-strategie inzake slachtofferrechten tegemoet. Het is deze leden duidelijk dat er op vijf pijlers wordt gericht. Zij vragen of online slachtofferschap ook een aangelegen thema kan zijn voor een Europese strategie. Indien u daarmee instemt vragen deze leden of u een lans wilt breken voor de versterking van de positie van slachtoffers die in het digitale domein slachtoffer zijn geworden.

Presentatie van de beleidsnota «Versterken van bescherming en steun aan slachtoffers van terrorisme in de EU» door de EU coördinator voor terrorismebestrijding

De leden van de CDA-fractie begrijpen dat er een beleidsnota van de EU-coördinator voor terrorismebestrijding wordt verwacht voorafgaand aan de JBZ-raad. Heeft u deze beleidsnota al ontvangen en kan deze verder uiteengezet worden? Voornoemde leden vragen of u inzichtelijk kunt maken welke Europese lidstaten aparte schadevergoedingsregelingen voor terrorisme en slachtoffers van misdrijven kennen. In hoeverre zijn dit lidstaten die daarnaast ook een sterke generieke regeling kennen? Is voor u een scenario denkbaar waarbij een lidstaat een sterke generieke regeling voor slachtoffers kent die aangevuld wordt met een regeling voor slachtoffers van terrorisme en zware misdrijven? In hoeverre verwacht u dat er op Europees gebied een eenduidige regeling komt voor deze compensatieregelingen?

Werksessie II – Versterken van de democratie in tijden van COVID-19 en respons op haatzaaien en desinformatie

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Raad een gedachtewisseling zal houden over het versterken van de democratie en de bestrijding van onder meer desinformatie. Zij signaleren dat in de strijd tegen desinformatie grote techbedrijven een belangrijke rol spelen. Op dit moment rekent de Europese waardengemeenschap op de zelfregulering van deze bedrijven. Het is voornoemde leden niet ontgaan dat ook in het thuisland van deze veelal Amerikaanse bedrijven een verwoede discussie wordt gevoerd over het al dan niet bijdragen aan polarisatie door sociale mediabedrijven. Deze leden vragen hoe u het huidige klimaat in Europa duidt en of u verwacht dat de tijd van zelfregulering langzaam ten einde zal komen. De aan het woord zijnde leden vragen of u verwacht dat de EC in het actieplan democratie wetgeving zal voorstellen om techbedrijven aansprakelijk te stellen voor het hosten van desinformatie op hun servers. Ook vragen zij of u bereid bent u strijdbaar op te stellen waar het gaat om de naleving van de code of conduct tegen online haatzaaiende content.

Europees Politie Partnerschap

De leden van de CDA-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat het Europees Politie Partnerschap (EUPP) besproken zal worden. Zij vragen om meer informatie over dit partnerschap. Voornoemde leden vragen of dit enkel een partnerschap betreft waardoor eenvoudiger informatie uitgewisseld kan worden tussen de partnerlanden, of dat het EUPP ook een operationele politie samenwerking betreft. Zo ja, hoe ziet die

operationele samenwerking er dan uit? Doen alle EU-landen mee aan dit EUPP? Zijn er voor de deelnemende landen kosten verbonden aan dit EUPP?

4. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben de geannoteerde agenda tot zich genomen en hebben daar nog enkele vragen over.

Uitstel EU-migratiepact

De leden van de D66-fractie zijn teleurgesteld over het wederom uitstellen van de lancering van het migratiepact door de EC. Deze leden hebben al heel vaak het belang benadrukt om te komen tot een écht gezamenlijk Europees asielbeleid. Het huidige beleid is noch effectief, noch humaan. Wanneer er plots een verhoogde instroom zal zijn, heeft de EU haar asielbeleid onvoldoende op orde om hier op een fatsoenlijke manier op te anticiperen. Maar ook zonder verhoogde instroom is de ineffectiviteit en inhumaniteit zichtbaar, met als meest in het oog springende schrijnende voorbeeld de situatie op de Griekse eilanden. Voornoemde leden vragen dan ook wat uw inzet is met betrekking tot de planning van de lancering van het nieuwe EU-migratiepact.

Extra geld voor vluchtelingenopvang in Turkije

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de extra middelen die ter beschikking zijn gesteld voor de opvang van vluchtelingen in Jordanië, Libanon en Turkije en de ondersteuning aan gastgemeenschappen aldaar. Voornoemde leden steunen de toekenning van deze extra middelen, gelet op de vele vluchtelingen die deze landen herbergen, en de druk die dit ook voor de lokale gemeenschappen met zich mee brengt. Zij vragen u toe te lichten wat de bestemming zal zijn van deze extra middelen.

Justitiezaken

De leden van de D66-fractie lezen in het verslag van het schriftelijk overleg voorafgaand aan de JBZ-Raad van 4 en 5 juni jl. (Kamerstuk 32 317, nr. 622) dat u het voornemen heeft tijdens de aankomende informele JBZ-Raad het Nederlands standpunt te benadrukken over het essentiële belang van de beginselen van de rechtsstaat en het uitgangspunt dat de waarden van de EU en internationale verdragsverplichtingen dienen te worden gerespecteerd. Voornoemde leden zijn daar blij mee, maar vragen u hierbij specifiek Hongarije en Polen te benoemen. Zal u dat doen? Zo nee, waarom niet?

Op donderdag 2 juli 2020 zal gestemd worden over de motie-Jetten/Van Ojik (Kamerstuk 35 403, nr. 4) aangaande de rechtsstaat in Europa. De aan het woord zijnde leden horen graag, indien de motie is aangenomen, hoe u samen met de Minister van Buitenlandse Zaken deze motie zal uitvoeren.

Verder hebben deze leden nog een vraag over de MFK-verordening inzake rechtsstatelijkheidsconditionaliteit (voorstel COM(2018) 324 final). Voornoemde leden lezen in het verslag van het schriftelijk overleg voorafgaand aan de JBZ-Raad van 4 en 5 juni jl. (Kamerstuk 32 317, nr. 622) dat deze verordening indien aangenomen bindende juridische gevolgen kan hebben voor lidstaten wanneer zij de rechtsstaat schenden. Dat gebeurt echter niet op basis van het jaarlijkse EU-rechtsstatelijkheidsrapport. Dat is daar niet voor bedoeld want het

heeft een niet-bindend karakter. De leden van de D66-fractie vragen waarop de besluitvorming door de EC dan gebaseerd zal zijn om een voorstel te doen tot intrekken van subsidies onder de voorgestelde MFK-verordening. Op basis waarvan wordt door de EC beoordeeld (artikel 5, lid 1 en 2 van de verordening) dat de rechtstatelijke waarborgen in artikel 3 van de voorgestelde verordening geschonden zijn? Graag ontvangen voornoemde leden een toelichting.

De leden van de D66-fractie zijn verheugd over het feit dat het EOM ruimte zal reserveren voor de aanstelling van twee voltijds gedelegeerd Europese aanklagers in Nederland. Zij vernemen verder dat Nederland de EC om aanvullende informatie heeft gevraagd aangaande de budgetten voor individuele agentschappen (Europol, Eurojust, EOM) onder het nieuwe MFK-voorstel. Kunt u toelichten wat de uitkomst daarvan was? Hoe geeft u de inzet vorm om u sterk te maken voor voldoende middelen voor Europol, Eurojust, het EOM en het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF)?

5. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Informele JBZ-raad van 6–7 juli 2020. Zij hebben nog enkele vragen.

Reddingen op zee

De leden van de GroenLinks-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat u bereid bent een tijdelijk ontschepingsmechanisme te overwegen, mits dit bijdraagt aan een structurele oplossing. U benadrukt het wenselijk te vinden dat alle EU-lidstaten aan een dergelijk mechanisme deelnemen, maar voegt daar ook aan toe dat indien dit niet haalbaar is, het van belang is dat het een zo groot mogelijk en geografisch evenwichtige groep lidstaten betreft die hun verantwoordelijkheid nemen, inclusief de lidstaat van aankomst. Voornoemde leden waarderen de opening die u hier biedt voor Nederlandse deelname aan een ontschepingsmechanisme. Deze leden vragen of, nu deelname van alle lidstaten aan een ontschepingsmechanisme politiek nog altijd niet haalbaar lijkt, Nederland ook bereid is het initiatief te nemen tot het doen van een voorstel voor een ontschepingsmechanisme en het verzamelen van steun hiervoor onder de lidstaten.

De leden van de GroenLinks-fractie lezen in het verslag van de JBZ-raad van 4 en 5 juni 2020 dat de EC richting Malta zou hebben toegezegd de lidstaten te zullen benaderen voor vrijwillige herplaatsing van migranten. Deze leden vragen of Nederland hiervoor is benaderd, en zo ja hoe het Nederlandse antwoord heeft geluid. Ook vragen voornoemde leden of u op de hoogte bent van de reacties van andere lidstaten.

Migratiepact

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat het aangekondigde migratiepact van de Europese Commissie opnieuw vertraging oploopt, dit maal tot na de zomer. Deze leden zijn teleurgesteld over deze nieuwe vertraging en vragen of u hun vrees deelt dat dit een indicatie is dat ook de migratieambitie van deze EC in een moeras van tegengestelde politieke belangen zal verzanden. Ook in dit licht vragen voornoemde leden of het niet wenselijk is dat een kopgroep van verstandige lidstaten het initiatief neemt voor een doorbraak in de impasse rond de Europese migratiesamenwerking.

Situatie Griekse eilanden

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of u actuele informatie kunt verschaffen over de mate van overbevolking en sanitaire omstandigheden in de kampen op de Griekse eilanden. Zij vragen naar de huidige stand van de populatie per kamp, afgezet tegen de capaciteit van die kampen en naar de kwaliteit en kwantiteit van het beschikbare sanitair per kamp. In het bijzonder vragen voornoemde leden of u kunt bevestigen dat alleenstaande minderjarige asielzoekers in deze kampen te maken hebben met een schurftuitbraak, en (seksuele) uitbuiting door volwassenen. Indien u hierover geen informatie heeft, vragen deze leden of u bereid bent deze informatie op korte termijn in te winnen en met de Kamer te delen.

6. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben verschillende vragen en opmerkingen voorafgaand aan de JBZ-Raad van 6–7 juli 2020.

Allereerst vragen zij u een eerste waardering te geven van de door het Duitse Raadsvoorzitter gekozen prioriteiten op J&V-terrein.

Rechtsstaat

De leden van de SP-fractie willen wederom de stand van de rechtsstaat in de EU aan de orde stellen. Allereerst merken zij op dat het positief oogt dat het Duitse voorzitterschap dit thema bovenaan de agenda heeft gezet, dat is terecht. Welke inzet verwacht u van het Duitse voorzitterschap de komende tijd? Hoe gaat Nederland daar actief aan bijdragen? Voornoemde leden lazen in een interview met een Poolse rechter dat de Europese Unie te laat in actie zou zijn gekomen toen de Poolse rechtsstaat werd afgebroken.¹ Hoe ziet u dit? Deze leden constateren immers dat de problemen rondom de rechtsstaat grote proporties hebben aangenomen. Zij verwijzen tevens naar een alarmerend krantenartikel waarin wordt gesteld dat twijfels over de onafhankelijkheid van de Poolse rechtsstaat uitleveringen naar Polen op de helling hebben gezet,² iets wat al langer dreigde. Kunt u dit bevestigen? Wat is hierin nu de stand van zaken? «Polen verdient niet langer het niveau van vertrouwen dat in de EU standaard is», aldus een ervaren Poolse strafrechter. Hoe reageert u hierop? Deelt u de observatie dat de Europese rechtsorde op wankelen staat, aangezien het wederzijdse vertrouwen onder druk is komen te staan? Vindt u dit enkel iets voor rechters, om over te oordelen, of heeft ook de politiek hierin een rol, om te besluiten de samenwerking op basis van het wederzijds vertrouwen in elkaars rechtsstelsel op te schorten? Wat zouden de eventuele consequenties zijn wanneer de uitleveringen aan Polen gestopt zouden worden? Hoeveel vertrouwen heeft u zelf eigenlijk nog in de onafhankelijkheid van de Poolse rechtsstaat? De aan het woord zijnde leden zijn ook erg benieuwd naar eventuele volgende stappen. Welke rol kunnen bijvoorbeeld rapportages en onderzoeken over de rechtsstatelijkheid gaan vormen in het toetsen van de onafhankelijkheid van de rechtsstaat in een andere lidstaat? Als het inderdaad zo is dat het moeilijk is voor Nederlandse rechters om over de onafhankelijkheid van de Poolse rechtsstaat te oordelen, dan moet daar uiteindelijk een oplossing voor komen. Zijn de ambities van de EC nog steeds om in september van dit jaar de eerste rapportage rechtsstatelijkheid te publiceren? Voornoemde leden blijven zich grote zorgen over dit thema maken.

¹ «EU reageerde te traag bij uitholling rechterlijke macht Polen», Financieel Dagblad, 6 juni 2020.

² «Polen doet de Europese rechtsorde wankelen», NRC, 26 juni 2020.

Slachtofferrechtenstrategie

De leden van de SP-fractie constateren dat er de laatste jaren terecht veel meer aandacht is voor slachtoffers, in de Nederlandse rechtspleging en daarbuiten. De EU heeft daarin ook een rol gespeeld met o.a. de richtlijn slachtofferrechten. De EC zette vorige week een nieuwe stap en lanceerde een eerste strategie voor slachtofferrechten. Zoals bekend is, kijken voornoemde leden altijd kritisch naar nieuwe plannen van de EC. Daarom waren zij verbaasd te constateren dat de bestaande slachtofferrechtenrichtlijn slechts door 21 lidstaten is geïmplementeerd. Hoe kijkt u daarnaar? Hoe beoordeelt u het feit dat EU-lidstaten worstelen met de implementatie van de slachtofferrechtenrichtlijn terwijl de EC al vooruitloopt op deze zaken met nieuwe plannen, waaronder zelfs wetgeving? Het maken van nieuwe regels heeft toch weinig zin als eerdere regels niet uitgevoerd en nageleefd worden? Zou het niet passender zijn voor de EC om een pas op de plaats te maken, en vooral in te zetten op de eerdere gemaakte afspraken?

In de slachtofferrechtenstrategie lezen de leden van de SP-fractie dat de EC campagnes wil gaan subsidiëren om inwoners te informeren over slachtofferrechten. Zij vragen of u dit wel efficiënt vindt. Ook vragen deze leden of dit weer een voorbeeld is van het nutteloos rondpompen van geld, waar zij altijd al kritiek op hadden. EU-lidstaten zouden toch ook zelf een dergelijke campagne moeten kunnen starten? Wat is de meerwaarde van twee verschillende campagnes?

De leden van de SP-fractie constateren dat allerlei professionals zoals advocaten, officieren van justitie, politieagenten, reclasseringswerkers, etc. trainingen kunnen gaan volgen bij the European Judicial Training Network (EJTN) en the European Union Agency for Law Enforcement Training (CEPOL) als onderdeel van de Europese slachtofferrechtenstrategie. Zij vragen in eerste instantie of die training niet beter onderdeel kan zijn van de opleiding tot deze hoogwaardige beroepen. Oftewel, welke aanvullende waarde zouden deze trainingen kunnen hebben? Ten tweede vragen deze leden of deze instellingen überhaupt wel de juiste kennis en vaardigheden in huis hebben om Nederlandse professionals op te leiden? Tevens lezen deze leden in het nieuwe MFK dat slachtofferorganisaties nog steeds recht zouden hebben op Europese subsidies. Kunt u toelichten welke organisaties daar tot op heden gebruik van hebben gemaakt en om hoeveel geld het ging? Ontvingen deze organisaties ook subsidies van de Nederlandse overheid en om hoeveel geld ging het? Is hier geen sprake van het onnodig rondpompen van geld?

De EC kondigt ook aan om minimumeisen aan slachtofferbescherming te onderzoeken. Hoe waardeert u deze vooraankondiging van de EC? Hoe beoordeelt u de plannen van de EC om een platform voor slachtofferrechten op te richten waarin allerlei instanties bij elkaar worden gebracht om best practices uit te delen? Graag ontvangen voornoemde leden een reactie.

Waarom zou een aparte beleidsnota voor slachtoffers van terrorisme nodig zijn en zelfs een tijdelijk EU-kenniscentrum voor slachtoffers van terrorisme? Wat kosten deze initiatieven? Wat is hiervan de meerwaarde? Wat maakt de benadering van en aandacht voor slachtoffers van terroristische misdrijven substantieel anders dan andere, eveneens vreselijke, misdrijven? Op grond waarvan blijkt dat er bij deze slachtoffers een andere behoefte is die hiervoor aparte initiatieven rechtvaardigt?

Europees Politie Partnerschap

De leden van de SP-fractie vragen u uiteen te zetten wat de plannen voor het EUPP precies inhouden. Snelle en digitale grensoverschrijdende samenwerking tussen de rechtshandhavingautoriteiten is natuurlijk van

belang. Maar hiervoor zijn toch al initiatieven, zoals Europol en Eurojust? Komt er nu een nieuw instituut? Zo nee, wat dan wel? Zo ja, waarom? Graag ontvangen voornoemde leden een nadere uiteenzetting en standpunt van u.

Civiele bescherming

De leden van de SP-fractie hebben kritische vragen over het voorstel voor een besluit van het EP en de Raad tot wijziging van het besluit betreffende een Uniemechanisme voor civiele bescherming (nr. 1313/2013/EU). Het gaat over miljarden en over de principiële vraag of rampenbestrijding primair een taak is van de EU-lidstaten, met zo nodig uiteraard regionale samenwerking, of dat de EU hier een taak heeft. Hoe efficiënt en effectief is het optreden van de EU hier? Waarom zou dat beter zijn dan samenwerking tussen aangrenzende lidstaten? Graag ontvangen voornoemde leden een uitgebreide reactie. Wanneer krijgt de Kamer hier meer informatie over? Wanneer wordt hierover besloten? Kunt u toezeggen in ieder geval nog nergens mee in te stemmen zonder de Kamer hier expliciet over te raadplegen?

II. Reactie van de bewindspersonen